

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO:2008-32/48) İLE İLGİLİ OLARAK SIKÇA SORULAN SORULAR

1. İhracatçının hesabına yurt içi hesaplardan döviz veya Türk parası cinsinden ihracat bedeli ödemesi yapılması halinde bankalarca yurt içi hesaplardan yapılan söz konusu ödemelere ilişkin olarak Döviz Alım Belgesi (DAB) düzenlenmesi mümkün müdür? Yurt içi hesaplardan ihracat bedeli alış yapılabilmesinin şartları nelerdir?

İhracat hesaplarının kapatılabilmesi için kural olarak ihracat bedellerinin yurt dışından havale olarak, yolcu beraberinde efektif olarak veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İhracat Genelgesi'nin 13 üncü maddesinde belirtilen yöntemlerle tahsil edilmesi gerekmektedir. Ancak TCMB'nin 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesinin 8 inci maddesinin yedinci fıkrasında bu kurala bir istisna getirilmiş bulunmaktadır. Söz konusu hüküm uyarınca ihracatçı firmalar tarafından gerçekleştirilen ihracata ilişkin bazı ödemelerin ihracatçı firma dışındaki ithalatçı, tedarikçi, aracı gibi ihracatla ilgisi olan Türkiye'de yerleşik farklı firmaların yurt içi hesaplarına gönderilmesi halinde anılan firmaların yurt içi hesaplarından döviz veya Türk parası cinsinden ihracatçının hesabına yapılan havalelerin anılan maddede yer alan şartların yerine getirilmesi kaydıyla bankalarca ihracat bedeli olarak kabul edilerek alışının yapılması (DAB düzenlenmesi) mümkündür.

İhracatla ilgili firmalarca yurt içi hesaplardan ödenen bedele ilişkin olarak bankalarca DAB düzenlenebilmesi için yurt dışından ihracat bedeli tutar kadar döviz veya Türk parası geldiğinin satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

2. İhracatçının hesabına gelen ihracat bedelinin DAB düzenlenmeden ihracatçı tarafından hesaptan çekilmesi ve daha sonra efektif olarak bankaya getirilerek önceden çekilen tutarın ihracat bedeli olduğunun belirtilmesi halinde bankalarca söz konusu efektif için DAB düzenlenmesi mümkün müdür?

TCMB'nin 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesinin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca serbest olarak kullanılan ihracat bedeli için DAB düzenlenmesi anılan hükümde yer alan şartların yerine getirilmesi halinde mümkün bulunmaktadır.

Serbest kullanılan ihracat bedelinin başka bir banka tarafından alınabilmesi için söz konusu bedelin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı banka yazısının ibrazı veya alış işlemi yapacak banka tarafından efektiflerin havale olarak geldiğine ilişkin ilgili bankanın teyidinin alınması gerekmektedir. Öte yandan, serbest olarak kullanılan ihracat bedelinin aynı banka tarafından ihracat bedeli olarak alışının yapılması için serbest tasarruf edilen efektifin yurt dışı kaynaklı olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi ve başka bir bankaya yurt dışından geldiğine ilişkin yazı verilmediğinin tevsiki gerekmektedir.

3. İhracatçının hesabına gelen ihracat bedelinin DAB düzenlenmeden ihracatçı tarafından başka bir hesaba transfer edilmesi ve daha sonra ihracatçının hesabına yurt içindeki başka bir hesaptan söz konusu tutarın tekrar transfer edilmesi halinde bankalarca söz konusu bedeller için DAB düzenlenmesi mümkün müdür?

TCMB'nin 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesinin 8 nci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca serbest olarak kullanılan ihracat bedeli için DAB düzenlenmesi anılan hükümde yer alan şartların yerine getirilmesi halinde mümkün bulunmaktadır.

Hesaba ilk transfer edilen bedelin ihracat işlemi ile ilgili ve yurt dışı kaynaklı olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi, işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması ve başka bir bankaya bedelin yurt dışından geldiğine ilişkin yazı verilmediğinin tevsiki kaydıyla söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak kabul edilerek alışının yapılması mümkündür.

4. İthalatçı dışında başka yerlerden gelen ihracat bedellerinin bankalar tarafından alışının yapılarak DAB'a bağlanması mümkün müdür?

Evet, mümkündür.

Bahse konu Genelge'nin 11 inci maddesinin birinci fıkrasına göre; gümrük beyannamesinde kayıtlı alıcı firma veya bu firma dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt dışından havale olarak gönderilen dövizin, herhangi bir referans veya fatura numarasıyla irtibatlandırılmış olup olmadığına bakılmaksızın ihracatçının beyan edeceği gümrük beyannamesi konusu ihracatın bedeli olarak alışının yapılması mümkündür.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre; ihracatçı firmaların yurt dışında bulunan bankalardaki hesaplarından Türkiye'deki bankalardaki hesaplarına ihracat bedeli açıklaması ile yapılan transferlerin bankalarca ihracat bedeli olarak alış, söz konusu hesaba ihracatçının Türkiye'deki hesaplarından veya yurtdışındaki başka hesaplarından para transfer edilmediğinin, gümrük beyannamesi tarihinden sonraki 180 güne ait hesap hareketlerini gösterir belgelerin aracı bankalara ibraz edilmesi ve aracı bankaca hesap hareketlerinin kontrolü suretiyle durumu teyit etmesi kaydıyla yapılabilir.

Ayrıca mezkur Genelge'nin 8 nci maddesinin yedinci fıkrası hükmü uyarınca, ihracatçı firma dışındaki ithalatçı, tedarikçi, aracı vb. olan Türkiye'de yerleşik farklı firmaların yurt içi hesaplarına gönderilen ihracat bedellerinde; yurt dışından ihracat bedeli tutar kadar döviz veya Türk parası geldiğinin satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, gümrük beyannamesi, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğde yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi ile işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması kaydıyla; anılan firmaların yurt içi hesaplarından döviz veya Türk parası cinsinden ihracatçının hesabına yapılan havalelerin ihracat bedeli olarak kabul edilerek alışının yapılması mümkündür.

5. İhracat bedellerinin gümrük beyannamesinde beyan edilenden farklı bir döviz üzerinden yurda getirilmesi mümkün müdür? (Örneğin gümrük beyannamesinde ihracat bedeli Japon Yeni olarak beyan edilmiş olup, ihracat bedelinin yurda Amerikan Doları olarak getirilmesi)

Anılan Genelge'nin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; ihracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, bedelin beyan edilenden farklı bir döviz üzerinden getirilmesi mümkündür.

Ek olarak, mezkur Genelge'nin 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında, gümrük beyannamesinin 22 nci hanesinde kayıtlı döviz cinsi ile ihracatçıya ödenen döviz cinsinin farklı olması halinde kapatma işlemleri için yapılacak hesaplamalarda, fiili ihrac tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurlarının kullanılması gerektiği hükme bağlanmıştır.

6. Gümrük beyannamesinin 22 nci hanesinde ihracat bedeli döviz olarak belirtilmiş. Bu ihracata ilişkin bedeli Türk lirası olarak yurda getirebilir miyim?

Hayır. GB'de ihracat bedeli döviz olarak belirtildiyse döviz olarak yurda getirilmelidir. İhracat bedelinin GB'nin 22 nci hanesinde beyan edilenden farklı bir döviz cinsi olarak da yurda getirilmesi mümkündür. Ancak; söz konusu ihracat Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gerçekleştirilmiş ise ilgili belgeler döviz olarak düzenlenmiş olsa dahi ihracat bedeli Türk lirası olarak tahsil edilebilir.

7. İran ve Suriye'ye gerçekleştirilen ihracat işlemleri söz konusu Tebliğ kapsamında mıdır?

İran ve Suriye'ye yapılan ihracata ilişkin bedellerin yurda getirilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

8. İhracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan, Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinin tahsilinde nasıl bir yol izlenmelidir?

Bahse konu Genelge'nin 8 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca; suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Afganistan, Irak ve Libya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca tahsilinin; ithalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya ihracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya ihracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile gümrük beyannamesi ibraz edilmek kaydıyla Nakit Beyan Formu aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür.

9. Bankacılık sisteminin gelişmediği Türki Cumhuriyetler, Yemen ve Afrika Kıtası'nda yer alan Gana, Angola, Gabon, Nijerya, Gambiya, Kongo, Malavi, Senegal ve Fildişi gibi ülkelere gerçekleştirilen ihracat işlemlerinin anılan Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasından muaf tutulması mümkün müdür?

Mümkün değildir.

Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından yukarıda sayılan ülkelere ve benzeri şekilde bankacılık sisteminin gelişmediği diğer ülkelere gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihrac tarihinden itibaren 180 günü geçemez. Söz konusu bedellerin en az %80’inin bir bankaya satılması zorunludur.

10. Aracı banka ne demektir?

Aracı banka, gümrük beyannamesinin 28 inci hanesinde kayıtlı banka veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere gümrük beyannamesi ibraz edilerek anlaşma sağlanan banka anlamına gelmektedir.

İhracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere gümrük beyannamesi ibraz edilerek anlaşma sağlanan bankanın gümrük beyannamesinin 28 inci hanesinde beyan edilen bankadan farklı olması durumunda, belirlenen aracı bankanın gümrük beyannamesinin 28 inci hanesinde beyan edilen bankaya yazılı olarak bildirimde bulunması gerekmektedir.

Peşin ödeme ya da gümrük beyannamesinde peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği işlemlerde, ihracat hesabının, peşin bedel alışı yapan banka nezdinde kapatılması gerekmektedir.

11. Aracı banka ihracat hesabımı nasıl kapatacak?

İhracat bedellerinin (avans dâhil) fiili ihrac tarihinden itibaren yurda getirilerek en az %80’inin fiili ihrac tarihinden itibaren 180 gün içinde bir bankaya satılması halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır. (İlgili durumlarda söz konusu Tebliğ’in 7 nci maddesinde ve söz konusu Genelge’nin 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasındaki süreler uygulanır.)

İhracat bedelinin fiili ihracattan sonra tahsil edildiği ödeme şekillerinde, ihracat bedeli aracı bankadan farklı bir bankaya gönderilmiş ise ihracat hesabının aracı banka tarafından kapatılabilmesi için bedel alışı yapan banka tarafından düzenlenen döviz alım belgesinin ve ibraz edilmiş ise gümrük beyannamesinin bir fotokopisini ihracat hesabını kapatacak olan aracı bankaya göndermesi gerekmektedir.

Peşin ödeme ya da gümrük beyannamesinde peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği işlemlerde, ihracat hesabının, peşin bedel alışı yapan banka nezdinde kapatılması gerekmektedir.

12. Peşin ödeme durumunda peşin bedel alışı yapan bankadan başka bir bankayı aracı banka olarak seçmem mümkün müdür?

Peşin ödeme durumunda peşin bedel alışı yapan bankadan başka bir banka GB’de aracı banka olarak seçilse bile peşin bedel alışı yapan bankanın ihracat hesabının kendisi tarafından takip edildiğine dair GB’nin 28 nci hanesinde beyan edilen bankaya bildirimde bulunması zorunludur.

13. Mal bedelinin bir kısmının peşin veya mal mukabili veya akreditif olduğu durumlarda ödeme şekli “peşin ödeme” dışında ödeme şekilleri olan GB’lerle ihracat hesabının kapatılması mümkün müdür?

Peşin bedelin ödeme şekli akreditifli, vesaik mukabili, mal mukabili veya kabul kredili olan GB'lere ya da peşin ödeme şekliyle beraber diğer ödeme şekillerinden birinin belirtildiği GB'lere ilişkin ihracat hesaplarının kapatılmasında kullanılması; ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte ilgili GB'nin peşin bedele ilişkin DAB'ı düzenleyen bankaya ibrazı kaydıyla mümkündür.

14. 04.09.2018 tarihinden (Tebliğ'in yayımından) önce peşin ihracat bedeli tahsil ettim ve tahsil ettiğim bedeli kullandım. Söz konusu bedele ilişkin ihracatı 04.09.2018 tarihinden sonra gerçekleştirdim. İhracat hesabımı nasıl kapatacağım?

Söz konusu Tebliğ'in yayımı tarihinden sonra fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin olarak, ihracatçıya 04.09.2018 tarihinden önce yapılan peşin ihracat bedeli ödemeleri anılan Tebliğ kapsamında yer almamaktadır. Söz konusu ihracata ilişkin hesapların kapatılması için eksik kalan tutardaki ihracat bedellerinin ithalatçı tarafından 04.09.2018 tarihinden önce ihracatçıya ödendiğinin aracı bankaya tevsik edilmesi gerekmektedir.

Ancak; söz konusu ihracata ilişkin olarak ihracatçıya 04.09.2018 tarihinden sonra gönderilen ihracat bedellerinin anılan Tebliğ kapsamında yurda getirilmesi ve %80'inin bir bankaya satılması gerekmektedir.

15. Yurt dışından/ yurt içinden kredi kullanmıştım. İhracat bedellerimi söz konusu krediye ilişkin ödemeler ile mahsup edebilir miyim?

İhracat bedellerinin bedel getirme süresi içinde yurda getirilmesi ve bu süre içinde mahsup işlemleri için aracı bankaya başvurulması halinde ihracat bedellerinin söz konusu kredi ödemeleri ile mahsup edilmesi mümkündür. Ancak; ihracat bedellerinin mahsuben ödemede kullanılacak kısmının mahsup tarihinden önce alışının yapılmamış olması şarttır.

Mahsup işlemlerinin gerçekleştirilmesi sonrasında kalan tutarın %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

16. Yurt dışındaki bankaya stoklarımı teminat göstererek emtia kredisi kullanmıştım. Teminat olarak gösterdiğim stokların ihracatına ilişkin bedellerin söz konusu krediye ilişkin ödemeler ile mahsup edilebilmesi için ihracat bedellerini süresi içinde yurda getirmek zorunda mıyım?

Yurt dışından emtia kredisi kullanırken teminat olarak verilen stoklarının ihracatında, ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ilgili kredi sözleşmesinin ve kredi ödemesini tevsik edici belgelerin bankalara ibrazı kaydıyla, ihracat bedellerinin söz konusu emtia kredisi ödemeleri ile mahsup edilmesi durumunda, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutarın yurda getirilerek %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

17. Yurt dışındaki bir firma ile hem ihracat, hem de ithalat yapıyoruz. Söz konusu firma ile gerçekleştirdiğim ihracata ilişkin bedellerinin aynı firmadan yaptığım ithalata ilişkin ödemeler ile mahsup edebilir miyim? Mahsup işlemi için ihracat bedellerini süresi içinde yurda getirmek zorunda mıyım?

Mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, hem ihracata hem de ithalata ilişkin gümrük beyannamelerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkün olup, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutarın yurda getirilerek %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

18. A firmasına gerçekleştirdiğim ihracata ilişkin bedelleri B firmasından gerçekleştirdiğim ithalata ilişkin ödemeler ile mahsup etmem mümkün müdür?

Mal ihraç ve ithalinde, tarafların farklı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, hem ihracata hem de ithalata ilişkin gümrük beyannamelerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür. Bu kapsamda mahsup edilecek tutarların yurda getirilmiş olması gerekmektedir. Mahsup sonrası kalan tutarın da %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından geçici olarak ithal edilen ve işçilik uygulanarak ihraç edilen mallara ilişkin işlemlerde tarafların aynı ya da farklı kişiler olmasına bakılmaksızın ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin yurda getirilmesine gerek kalmadan bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutarın %80'inin bir bankaya satılması zorunludur.

19. 100.000 ABD doları veya eşitini aşmayan ihracat bedellerinin tasarrufu serbest mi?

Hayır, bahse konu Genelge'nin 22 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince; 5.000,- ABD doları veya karşılığı Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbest olmakla birlikte, bu tutarları aşan ve anılan madde gereğince ihracatçının serbest kullanımına bırakılmayan satış ve ihracat bedellerinin takibati yapılmaktadır.

Diğer taraftan, anılan Genelge'nin 28 inci maddesi gereğince, her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

a) 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca veya 90 günlük ihtarname süresi içinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,

b) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce terkin

edilmek suretiyle kapatılacak olup, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri Bakanlığımızca sonuçlandırılacaktır.

20. Söz konusu Genelge kapsamında yurda getirilme zorunluluğu bulunmayan ihracat şekilleri nelerdir?

Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve 5.000,- ABD doları veya karşılığı Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbest bulunmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu ihracat şekillerine ait bedellerin tasarrufu serbest bulunmakta olup, bahse konu ihracatlara ilişkin tutarlar için döviz alım belgesi düzenlenmesi zorunluluğu da bulunmamaktadır.

21. Serbest Bölgelere yapılan ihracatlara ilişkin bedellerin yurda getirilmesi zorunluluğu bulunmakta mıdır?

Serbest Bölgelere yapılan ihracat işlemleri bahse konu Tebliğ hükümleri kapsamında yer almakta olup, serbest bölgelere yapılan ihracata ait bedellerin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içerisinde yurda getirilmesi ve %80’in bankalara satılması zorunludur. Diğer taraftan, gümrük beyannamesi düzenlenmeden, Serbest Bölge İşlem Formu (SBİF) ile Serbest Bölgelere yapılan, 5.000,- ABD Dolarını geçmeyen ihracatlarda; söz konusu ihracata ait bedellerin tasarrufu serbest olup, bahse konu ihracata ilişkin tutarlar için döviz alım belgesi düzenlenmesi zorunluluğu da bulunmamaktadır. Ayrıca, Serbest Bölgelerden üçüncü ülkelere yapılan ihracatlar mezkûr Tebliğ kapsamında yer almamaktadır. Dolayısıyla, üçüncü ülkelere yapılan ihracatlara ait bedellerin tasarrufu serbesttir.

22. Yurt içinde serbest dolaşımda bulunan mallarımı gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere, gümrüksüz satış mağazalarına/gümrüksüz satış mağazalarının depolarına antrepo rejimi kapsamında antrepo beyannamesi ile ihraç ettim. Bu işleme ilişkin bedelleri 180 gün içinde yurda getirip, %80’ini DAB’a bağlamam gerekiyor mu?

Hayır. 6 Kasım 2018 tarihli İhracat Genelgesi’nin 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca söz konusu bedellerin 180 gün içinde yurda getirilmesi ve %80’inin DAB’a bağlanması zorunlu değildir.

23. İhracat bedelinin %80’ini yurda getirip bozdursam yeterli olur mu?

Hayır, anılan Tebliğ ile Genelge’nin indirim ve mahsuba ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ihracata ilişkin bedellerin tamamının yurda getirilmesi ve söz konusu bedellerin en az %80’inin bir bankaya satılması ile ihracat bedellerini alan bankaca Döviz Alım Belgesi (DAB) düzenlenmesi gerekmektedir. Genelge’nin 28 inci maddesinde belirtilen hükümler saklıdır.

24. İhracat bedellerinin mevzuatta öngörülen süre içerisinde yurda getirilememesi halinde ne yapılmalıdır?

2008-32/48 sayılı Tebliğ’in 8 inci maddesine göre, süresi içerisinde kapatılmayan ihracat hesapları aracı bankalarca 5 iş günü içerisinde Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilmekte, ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi

Dairesi Müdürlüğünce ihbarı müteakip 10 iş günü içinde ilgililere hesapların kapatılması için 90 gün süreli ihtarname gönderilerek ek süre verilmektedir. Bu süre içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesi halinde hesaplar kapatılabilir. Getirilememesi durumunda ise anılan Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin ya da haklı durumun belgelendirilmesi gereklidir.

Anılan Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir. Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır.

25. Söz konusu Tebliğ hükümlerine uyulmaması durumunda nasıl bir yaptırım uygulanacaktır?

Anılan Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında tayin edilen süreler içinde ihracat bedellerini yurda getirmeyenler; 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, yurda getirmekle yükümlü olunan ihracat bedellerinin rayiç bedelinin % 5'i kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar söz konusu bedelleri yurda getirenlere, anılan Kanun'un birinci fıkra hükmüne göre 3000 TL'den 25000 TL'ye kadar idarî para cezası (yeniden değerlendirme oranları dikkate alındığında yaklaşık 7.810-65.083 TL) idarî para cezası verilir. Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın %2,5'inden fazla olamaz. Diğer taraftan, ithalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

Öte yandan, söz konusu ihracat bedellerinin yurda getirilmesi ancak %80'nin bir bankaya satılmaması, bedelin getirilmesi sonrasında yapılan işlemlerde usule ilişkin hataların yapılması veya anılan Genelge'nin herhangi bir hükmüne aykırılık olması durumunda; 1567 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında 3.000-25.000 TL tutarında (yeniden değerlendirme oranları dikkate alındığında yaklaşık 7.810-65.083 TL) idari para cezası uygulanacaktır.

Tekerrür durumunda ise bu cezalar iki katı olarak uygulanmaktadır.